

Д.Б. Столяр, Ю.А. Петрюк, С.М. Луканьова, Б.І. Шумко

ПРО МОРФОГЕНЕЗ АКЦІСОРНИХ СЕЛЕЗІНОК

Кафедра нормальної анатомії (науковий керівник – доц. М.Д. Лютик)

Буковинської державної медичної академії,

кафедра медичної підготовки (науковий керівник – проф. В.Ф. Сташук)

Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича

Наявність різноманітних природжених вад селезінки та варіантів її індивідуальної топографії – явище давно відоме в медицині, а повідомлення про їх знахідки постійно зустрічаються у періодичній науковій літературі. Незважаючи на це, у доступній літературі знаходимо тільки поодинокі спроби пов'язати причини та механізм виникнення природжених вад селезінки з порушеннями в ембріональному періоді розвитку.

За допомогою загальногістологічних методик дослідження та виготовлення графічних реконструкційних моделей селезінки і суміжних органів вивчено особливості перебігу процесів диференціації та відмежування закладки селезінки від стінок дорсального мезогастрію. Для вирішення поставлених завдань виготовлено та вивчено 35 серій гістологічних зрізів зародків та передплідів людини. Саме у передплідовому періоді розвитку закінчуються формоутворювальні процеси більшості органів, у тому числі і селезінки. При цьому навіть незначні відхилення від нормального ходу ембріонального розвитку можуть призвести до виникнення природжених вад та варіантів топографії.

Встановлено, що зачаток селезінки вперше чітко виявляється у зародків 10,0-13,0 мм тім'яно-куприкової довжини. На даному етапі розвитку він розташований у товщі задньої брижі шлунка. У середині передплідового періоду за рахунок глибоких борозен і щілин, які виникають біля країв зачатка селезінки, останній починає відшнуровуватися від стінок дорсального мезогастрію. Незважаючи на те, що явище це цілком фізіологічне, названі борозни і щілини інколи бувають настільки глибокими, що частки органу повністю відшнуровуються від материнського зачатка. Ці відшнуровані частки органа, а також селезінки закладені декількома зачатками, в процесі розвитку проходять стадію фізіологічної редукції і розсмоктуються. Під впливом несприятливих внутрішніх і зовнішніх факторів процеси редукції можуть порушуватися, що призводить до утворення акцисорних селезінки, що ми спостерігали у передплідів 3,0 і 34,0 мм тім'яно-куприкової довжини.